

Jytte Vikkelsøe er udkommet med en relevant bog om parforholdets mytiske knude. Den er et inspirerende livtag med en af de store gåder her i menneskelivet – hvorfor kærligheden, der indledningsvis kan opleves både så magisk og selvfølgelig, over tid kan udvikle sig så ganske smerteligt og ubærligt.

Vikkelsøe tager primært afsæt i tænkning fra en dynamisk tradition og lægger sig alligevel op ad nyere parteoretisk viden: Parforhold har det med over tid at organisere sig i fastlåste mønstre – hos Vikkelsøe 'den mytiske knude'. Det at forstå, hvad der driver disse mønstre fra den personlige udviklingshistorie, og det at facilitere et nyt sårbart møde i det parterapeutiske rum, kan blive frisættende og give anledning til både personlig og fælles udvikling parforholdet. De parterapeutiske tilgange, jeg er mest bekendt med, EFT og IBCT, vil være enige så langt.

Men Vikkelsøe vil et spadestik dybere. Hun lægger i bogen en interessant dynamisk 'kabale' ud fra fire parcases. Det er et grundigt arbejde, der har til formål at afdække, hvordan parrets mytiske knude udgøres af sårbarheder opstået i kontakten med signifikante omsorgspersoner i barndommen.

Kabalen ser cirka sådan ud: *Han* kommer med den-og-den sårbarhed. *Hun* trigger den med en ditto sårbarhed fra egen opvækst. *Han* reagerer som dengang. *Hun* gør det samme. Den mytiske knude opstår, og parret sidder fast. I kabalen indgår både de aspekter hos partneren, der heler og forløser – tydeligst i den forelskede fase – og de aspekter, der krænker – nemlig at oplevelser med signifikante omsorgspersoner er blevet internaliserede og frarøver den enkelte muligheden for at reagere frit og hensigtsmæssigt, når det igen aktualiseres med partneren. Det, der skete dengang og da, låser parret fast her og nu.

Hvis jeg læser Vikkelsøe rigtigt, skal parforholdsproblemer generelt og altid anskues som "en gruppekonflikt med fortidens spøgelse" (s 25). Jeg finder hypotesen interessant og provokerende, men vil også mene at meget parforholdsforskning peger på en lang række andre faktorer, som også er udslagsgivende.

I sin kabale trækker Vikkelsøe på en bred vifte af interessante kilder fra mange fagfelter – hjerneforskning, filosofi, litteratur, dybdepsykologi, viden fra afhængighedsforskningen – for at nævne nogle. Hun bruger dem frit, som hun har behov for at illustrere sine pointer. Hun står på den måde ved sit anliggende og gør det både ganske inspirerende og konsekvent.

For mig at se er bogens force, at Vikkelsøe insisterer på håbet og udviklingspotentialiet i de skærmydsler og den gradvise erosion, de fleste, for ikke at sige alle, parforhold undergår. Og at de kan transcenderes og det med et betragteligt udbytte, også på selvudviklingskontoen for den enkelte.

Hovedvægten er på at forstå, *hvorfor* (parrets problemer opstår) og i mindre grad på *hvordan* (parret kommer eller terapeuten hjælper dem videre).

Jeg kan lide Vikkelsøes frie og lidt postulerende facon. Det får forhåbentlig kun flere bøger ned fra boghylderne – og bøger med fokus på parforhold kan der kun sælges for få af. Bogen holder en fin balance mellem at være rimeligt tilgængelig for novicen og samtidigt tilpas stimulerende for kenderen. At bogen er pædagogisk og et stykke solidt formidlingsarbejde, gør kun oplevelsen bedre. Anbefaling videregivet, omend lettere faglig uenighed kan forekomme.

